

TE-palvelut
AN-tjänster | TE services

SOMMARJOBBS- GUIDE

2023

tyomarkkinatori.fi

© Österbottens AN-tjänster

Var hittar man sommarjobb?

Ansökningssäsongen för sommarjobb är som hetast i januari-februari. All arbetserfarenhet är till nytta i framtiden, så det lönar sig att söka platser med ett öppet sinne.

Att vara aktiv och envis - och varför inte också kreativ - är det viktigaste när man söker jobb. Det lönar sig att använda sig av alla möjliga olika kanaler när man söker sommarjobb. Långt ifrån alla sommarjobb anmäls till arbets- och näringsstjänsterna eller syns på nätet, så det lönar sig att själv kontakta arbetsgivare och fråga om sommarjobb. Kolla även efter lediga jobb på social media och gör ett inlägg om att du söker jobb.

Alla (sommar)jobb som meddelas till AN-tjänster: tyomarkkinatori.fi/sv

 Jobbmarknad

På sidan paikat.te-palvelut.fi/tpt/?lang=sv kan du beställa en **Platsvakt** till din egen e-postadress: Fyll i sökkriterierna, därefter hittar du alternativet "Vakten" på den övre balken.

Hur söker man?

När du ser en intressant annons om en ledig arbetsplats lönar det sig att handla **genast**. **Sök den lediga platsen enligt anvisningarna**. Gör ansökan omsorgsfullt. **En bra ansökan är kort och tydlig** och den ska berätta varför just du är en lämplig sökande. Läs noggrant igenom vad arbetsgivaren är ute efter. Du kan stå ut ur mängden om du visar att du har bekantat dig med företaget på förhand. Ifall du söker sommarjobb via nätet, kom ihåg att förhandsvalet vanligen görs på basis av de elektroniska blanketterna du fyllt i.

Till ansökan lönar det sig alltid att bifoga en **meritförteckning** (CV), alltså en förteckning över dina studier och arbetserfarenheter, kunskaper och specialintressen. Uppgifterna skrivs som en förteckning i kronologisk ordning från den nyaste till den äldsta. Detta underlättar för läsaren som snabbt kan hitta de senaste uppgifterna. På webben hittar man olika CV-modeller, när man söker till exempel med "cv exempel".

Det lönar sig att förbereda sig väl till en eventuell arbetsplatsintervju, för det är det mest avgörande skedet i jobsökandet. Du kan förbereda dig till exempel genom att googla de vanligaste frågorna vid en arbetsplatsintervju och genom att fundera på dina egna svar med den ifrågavarande arbetsuppgiften i åtanke. Det är viktigt att komma i tid till intervjun. Tänk på att presentera dig modigt, håll också ögonkontakt. Fundera ut ett par frågor om den lediga platsen i förväg som du kan ställa till arbetsgivaren. På så vis visar du att du är intresserad av arbetsplatsen och arbetsgivaren under intervjun.

Viktigt att veta om anställningsförhållandet

1. Vid vilken ålder kan man ta anställning?

Arbetsgivaren får fastanställa en ung person som har fyllt 15 år och som har avlagt lärokursen för den grundläggande utbildningen eller en person som inte har avlagt lärokursen för den grundläggande utbildningen det kalenderår då personen fyller 17 år. I lagen stadgas dessutom om förutsättningar för tillfälligt arbete. En ung person som har fyllt, eller under samma kalenderår fyller 14 år, får anställas i lätt arbete för högst halva tiden av skollovet. Under skolgången kan 14-åringar utföra tillfälligt eller kortvarigt arbete.

2. Arbetsavtal

Det lönar sig alltid att göra ett skriftligt arbetsavtal. En som fyllt 15 år får själv göra ett arbetsavtal, säga upp eller upphäva det. Den som är under 15 år behöver vårdnadshavarens samtycke till arbetsavtalet. Kom ihåg att arbetsavtalet inte behöver undertecknas genast när arbetsgivaren ger dig det. Om du inte förstår vad som menas med de olika punkterna i arbetsavtalet, be arbetsgivaren förklara eller ta avtalet med dig hem och studera det noggrannare och returnera det senare till arbetsgivaren. Vårdnadshavaren har rätt att häva en ung arbetstagares arbetsavtal, om det enligt vårdnadshavaren är nödvändigt med tanke på den unga arbetstagarens uppfostran, utveckling eller hälsa.

3. Lön och semesterersättning

Den lön som betalas till skolungdomar är i allmänhet 70–90% av lägsta tabelllönen. Det är alltid skäl att försäkra sig om att lön och tillägg har betalats rätt. Arbetsgivaren skall alltid i samband med lönebetalning ge skriftlig specifikation över lönen där det framgår lönebeloppet och enligt vilka principer lönen har bestämts. En sommarjobbare är också berättigad till övertids- och söndagsersättning samt kvälls- och övriga tillägg och dessa får inte inräknas i grundlönen. När arbetsförhållandet upphör betalas semesterersättning i samband med slutlönen, den får inte inräknas i grundlönen.

4. Arbetstid

Arbetstiden för en person som fyllt 15 år är samma som för en myndig person. Övertid är även tillåten med arbetstagarens samtycke. För den som är under 15 år får arbetsdagen vara högst 7 timmar per dag och övertid är inte tillåten. Nattarbete är förbjudet för personer under 18 år. Det löns att skriva upp arbetade timmar, ifall det senare skulle uppstå oklarheter. Kom även ihåg lagstadgade raster och matpaus!

5. Arbetarskydd

Arbetslagstiftningen skyddar unga, under 18 år gamla arbetstagare. De får inte utföra arbete som kan skada deras hälsa, utveckling eller skolgång. Även arbetstiderna har begränsats för unga arbetstagare, och unga får inte utföra vissa farliga arbeten.

Mer information: www.tyosuojelu.fi/web/sv/anstallningsforhallande/ung-arbetstagare

Sommarjobsplatser

Allmänna platser som också passar för yngre

- **Bekanta dig med arbetslivet och tjäna (TTT)** ett sommarpraktikprogram för elever i grundskolan, tionde klassen, gymnasiet och utbildning som handleder för yrkesutbildning. Det väsentliga är att du inte studerar till ett yrke och inte har en examen. Redan en 13-åring kan få arbete, såvida personen fyller 14 samma år. Speciellt de stora affärskedjorna söker ofta TTT-praktikanter, men vanligen söker man platsen själv. Det lönar sig alltid att fråga arbetsgivare om möjligheten till TTT. Om arbetsgivaren inte vet tillräckligt om ämnet, tipsa dem om att fråga hos det egna förbundet. För två veckors praktikperiod betalar man en lön på ca 360–375 euro. Inom några branscher kan lönen vara högre. tat.fi/sv/tjanst/sommarjobb/
- Via **Mannerheims barnskyddsförbund** kan ungdomar som fyllt 16 år få arbete som barnvakt i familjer. Du kan bli barnvakt genom att delta i en utbildning som MLL ordnar. Sakkunniga inom branschen samt studerande får en kortare introduktion. mll.fi/sv/hemsida/barnvakter/
- **4H** har flera regionala föreningar där de flesta förmedlar arbete åt unga. På de flesta arbetsplatserna är den lägsta åldersgränsen 14 år. Beroende på region kan arbetet vara till exempel trädgårdsarbete eller att hjälpa någon med hemarbete. 4H förmedlar också barnvakter och djurvakter. fs4h.fi/foreningar/ & 4h.fi/4h-jarjesto/
- För de yngsta personerna som söker sommarjobb finns det **jobb inom servicebranschen t.ex. på torget, i affärer, caféer och kiosker**. På sommaren behövs också många **plockare** på olika gårdar.

Städer, kommuner och staten:

- **Städernas och kommunernas sommarjobsplatser** lediganslås olika tider. De första platserna kommer i sökning redan i början av året, men en del platser traditionellt först i april. Därför lönar det sig att aktivt följa med kommunernas egen kommunikation och lokaltidningar. En del av sommarjobsplatserna, speciellt sommarvikariat som förutsätter utbildning eller erfarenhet, hittar du via Kuntarekry.fi. Information om ungdomarnas sommarjobsplatser publiceras ofta på kommunernas egna webbsidor: Mellersta Österbotten: Halsua.fi, Kannus.fi, Kaustinen.fi, Kokkola.fi, Lestijarvi.fi, Perho.com, Toholampi.fi och Veteli.fi & Österbotten: Kaskinen.fi, Korsnas.fi, Kristinestad.fi, Kronoby.fi, Laihia.fi, Larsmo.fi, Malax.fi, Korsholm.fi, Narpes.fi, Pedersore.fi, Jakobstad.fi, Nykarleby.fi, Vaasa.fi och Vora.fi

Informationen hittar du bäst genom att med sökfunktionen söka med ordet "sommarjobb" eller "kesätyö", eller genom att läsa kommunens officiella meddelanden. I de flesta platserna är den nedre åldersgränsen antingen 15 eller 16 år. En del av uppgifterna förutsätter att man är myndig. I de ungas sommarjobbplatser finns det också ofta en övre åldersgräns.

- **Statens sommarjobbplatser** är vanligen platser för högskolepraktikanter och de utannonseras i Aarresaari-tjänsten (www.aarresaari.net/arbetsansokan/?lang=sv). En del sommarjobbplatser utannonseras också på Valtiolle.fi -webbplats.

Tyomarkkinatori.fi/sv/personkunder/lediga-arbetsplatser: Lediga arbetsplatser

Ordsökning

T.ex. befattningsbenämning eller arbetsuppgifter

Plats

Landskap, kommun, land eller distansarbete

Fler sökalternativ

Jobbets varaktighet	Arbetstidsform	Arbets tid	Publicerad
☐ Gäller tills vidare	☐ Heltid	☐ Dagtid	☒ Alla
☐ Tidsbunden	☐ Deltid	☐ Kvällstid	☐ 24 timmar
☐ Säsongsarbete	Anställningsförhållande	☐ På natten	☐ 3 dagar
☐ Sommarjobb	☐ Anställningsförhållande	☐ Vardagar	☐ Vecka
Anmälningsspråk	☐ Tjänsteförhållande	☐ Veckoslut	Sista ansökningsdag
☐ Finska	☐ Bemanningsarbete	☐ Skiftarbete	☒ Allt
☐ Svenska	☐ Rekryteringsuppdrag	☐ Periodarbete	☐ Inom de nästa 3 dagarna
☐ Engelska	☐ Franchising	☐ Flexibelt arbete	☐ Inom nästa vecka
	☐ Arbetspraktik		
	☐ Läroavtal		

▪ Ordsökning

Fokusera din sökning

Din sökning efter sommarjobb kan fokuseras med ordsökning. Välja alla önskade kriterier (yrkesbransch, plats, fler sökalternativ) och använd sedan ordsökning för att hitta något särskilt. Om du t.ex. har specialiserat dig inom ett visst ämne i dina studier, kan du använda det ordet som sökord för att hitta sommarjobb med anknytning till ämnet.

Utvidga din sökning

Med ordsökningen kan du även utöka sökningen vid behov. Genom att kryssa i sommarjobb alternativet vid jobbets varaktighet (Fler sökalternativ) kan du hitta jobb som definierats som sommarjobb. Om du utelämnar detta alternativ och istället söker med "sommar", "kesä" eller "summer" i ordsökningen kan du hitta jobb som äger rum under sommarsäsongen men inte är specifikt definierade som sommarjobb. Kom ihåg dock att sökningen även omfattar längre jobb, om de ordet du använt i sökningen nämns i annat sammanhang i platsannonserna.

▪ Yrkesbransch

Militärer

Chefer

Specialister

Experter

Kontors- och kundtjänstpersonal

Service- och försäljningspersonal

Jordbrukare, skogsarbetare

Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare

Process- och transportarbetare

Övriga arbetstagare

Yrkesbeteckningar och deras beskrivningar baseras på den internationella ISCO-klassificeringen: https://toimistot.te-palvelut.fi/documents/244938/44747876/isco-klassificeringen_pdf.pdf/

En specialist ska huvudsakligen ha en högskoleexamen eller att högskolestudierna redan är på slutrakan. Det finns dock undantag. Till exempel inom IT-branschen kan hobbyprojekt räcka till för att övertyga arbetsgivaren om sökandens kompetensnivå.

Expert- samt byggnads-, reparations- och tillverkningsarbete lämpar sig bäst för studeranden inom respektive bransch. En del av uppgifterna kan man lära sig på arbetsplatsen, då behöver man nödvändigtvis inte tidigare erfarenhet eller utbildning.

Det kan även finnas sommarjobb med chefsposition, bl.a. på sommarcaféer eller som arbetsledare inom byggbranschen. Förståeligt nog kräver dessa lite mer erfarenhet.

▪ **Plats**

Som plats kan väljas flexibel arbetsregion/distansarbete, landskap, kommuner/städer eller länder. Utländska arbetsplatser kan sökas bara enligt stat. Mer exakt region kan sökas med hjälp av ordsökningsfältet.

Distansarbete kan också finnas på andra orter i Finland. Observera att en del av uppgifterna kan kräva fältarbete inom den region där arbetsplatsen befinner sig. Jobbmarknad-sidorna erbjuder ingen kategori för arbetsplatser med distansarbete och andra lägen eller arbete som är utspritt på flera adresser. Därför syns sådana jobbannonser som distansjobb, fastän de i verkligheten inte är det. Läs noggrant igenom annonsen då du letar efter distansarbete.

▪ **Fler sökalternativ**

Jobbets varaktighet

Gäller tills vidare, detsamma som fast anställning. Arbete som inte har något slutdatum.

Tidsbunden, d.v.s. arbete som har ett angivet slutdatum, ofta angivet i annonsen. En kort tidsbunden anställning kan även passa som sommarjobb.

Säsongsarbete, kortvarigt arbete som sker under en viss säsong, till exempel under vinter- eller julsäsong. Vissa jobb som äger rum under sommarsäsongen kan annonseras som säsongsarbete istället för sommarjobb.

Sommarjobb: Arbetsplatser, som har definierats som sommarjobb

Anmälningsspråk

Sökkriterierna för annonsen kan begränsas till finska, svenska eller engelska. Observera att annonserna ofta publiceras på endast ett språk.

Arbetstidsformen kan avgränsas

Heltid

Arbetstiden beror på kollektivavtalet. Allmänt 37-40 h/vecka. Utan gällande kollektivavtal används arbetstid enligt arbetstidslagen som är 40 timmar per vecka.

Deltid

Arbetstid som är kortare än den ordinarie arbetstiden för en heltidsanställd. Det kan vara möjligt att få jämkad arbetslöshetsförmån, om arbetstiden är

högst 80 % av arbetstiden för heltidsarbete. Om du har förkortat arbetstiden på eget initiativ kan du inte få jämkad arbetslöshetsförmån.

kela.fi/jamkad-arbetsloshetsforman

Anställningsförhållande

Anställningsförhållande: Ett anställningsförhållande skapas när arbetsgivaren och arbetstagaren kommer överens om att utföra ett arbete, arbetet utförs under arbetsgivarens ledning och lön betalas för arbetet, som kan vara tim-, månads- eller provisionslön, ibland även ackordslön. Lönen betalas vanligtvis ut varannan eller var fjärde vecka, beroende på löneform och kollektivavtal (löneutbetalningsperiod).

- Anställda på timlön har varierande arbetstimmar och lönen betalas vanligtvis ut var 2:e eller 4:e vecka enligt inarbetade timmar.
- Med månadslön har den anställde en fast vecko- eller månadsarbetstid och den anställde får samma lön varje månad.
- Vid provisionslön består lönen oftast av en fast (grundlön eller garantilön) och en rörlig (provision) lönedel. Provisionen varierar med hur väl målet uppfylls.
- Med ackordlön får du inte betalt för den tid som lagts ned på arbetet, utan för det utförda arbetet. Därför bör man så noggrant som möjligt uppskatta hur lång tid det tar att slutföra arbetet. Om arbetet tar längre tid än planerat blir timlönen lätt låg.

Tjänsteförhållande: Statens, kommunernas och städernas arbetsuppgifter innebär utövning av offentlig makt. Tjänstemän har alltid tjänstemannaansvar samt omfattande skyldigheter. Det finns även anställda på den offentliga sidan som har ett anställningsförhållande.

Bemanningsarbete: Arbetsplatser, där arbetstagaren är anställd av ett personalföretag, men jobbar på uppdrag hos ett annat företag som ofta är i behov av tillfällig arbetskraft. Dock kan bemanningsjobb även vara mer långvarigt arbete. Ett bra val, om du söker ett mer flexibelt jobb eller om du vill ha lite extra inkomst till exempel vid sidan av studierna.

Rekryteringsuppdrag: Personalföretaget sköter rekryteringen, men arbetsavtalet görs direkt med kundföretaget.

Franchising: Arbetsannonserna är oftast franchisingavtal eller ägarskiften. Sommarjobbplatser är oftast uthyrning av en verksamhet, det vill säga en

företagare söks till en befintlig verksamhetslokal för sommaren. Det är viktigt att förstå att företagaren är ansvarig för sin egen och företagets ekonomi.

Arbetspraktik: Obligatorisk del av de flesta yrkesexamen. Kolla noggrant igenom praktikens villkor, eftersom praktiken kan vara betald eller obetald. I en betald praktikplats bestäms villkoren för anställningsförhållandet utifrån arbetslagstiftningen, kollektivavtalet och det anställningsavtal som upprättats för praktiken. Vid oavlönad praktik bestäms villkoren av avtalet mellan arbetsgivaren och läroanstalten. Vid oavlönad praktik skapas inget anställningsförhållande.

Läroavtal: Genom ett läroavtal kan man avlägga en yrkesinriktad examen eller delar av en. Sommarläroavtal påskyndar en examen.

Arbetstid

Dagtid, Kvällstid, På natten, Veckoslut: Arbetet sker helt eller huvudsakligen dagtid, på kvällar, nätter eller helger.

Vardagar: Arbetet innehåller inte heljobb.

Skiftarbete: De vanligaste formerna av skiftarbete är 2- och 3-skiftarbete, varav 3-skiftarbete vanligtvis innebär nattarbete. Skiftarbete kan vara regelbundet (i fabriker är skiften ofta av en viss längd och börjar alltid vid en viss tidpunkt) eller oregelbundet (inom servicebranscher varierar skifts varaktighet och skiftet kan börja vid olika tidpunkter).

Periodarbete: Periodarbete är arbete där den ordinarie arbetstiden är förlagd så att den är högst 120 timmar under en treveckorsperiod eller högst 80 timmar under en tvåveckorsperiod. Övertid samlas endast för arbetstid som överstiger detta, utan någon daglig eller veckovis övertidsgräns. Periodarbete kan i huvudsak endast utföras i uppgifter som anges i arbetstidslagen.

Flexibelt arbete: Används för uppgifter som i huvudsak inte är kopplade till en specifik tid, dag eller plats. I kontraktet anges under vilka dagar arbetstagaren får utföra arbete och vid behov eventuell fast arbetstid. I annat fall kan den anställde själv bestämma var och när hen utför sitt arbete.

Publicerad

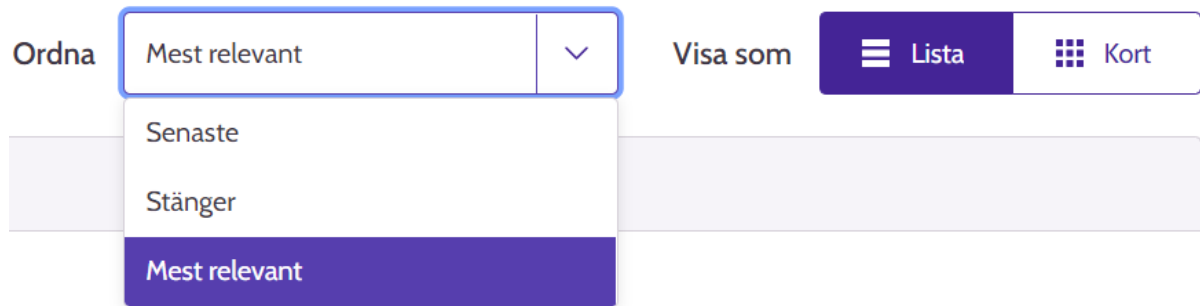
Om du söker jobbannonser flera gånger under en kort tidsperiod, kan du använda detta kriterium för att utesluta annonser, som du har redan sett. Alla annonser äldre än 24 timmar, tre dagar eller en vecka kan uteslutas från sökningen.

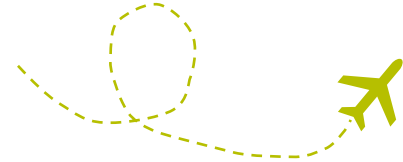
Sista ansökningsdag

Du kan begränsa din sökning till enbart jobbannonser som löper ut inom de närmaste tre dagarna eller veckorna.

Efter du utfört sökningen kan du välja ordningen på annonserna i rullgardinsmenyn och du kan välja annonserna att visas som en lista eller kort.

Sommarjobba på Åland eller utomlands:

- **Sommarjobba på Åland**

Gillar du hav, människor, vattensport och nöjesliv är Åland den rätta sommarplatsen för dig. Vintertid bor här 30 000 ålänningar - sommartid runt 200 000. Besökare kommer från nästan hela världen, men de allra flesta från Finland och Sverige. Under sommaren behöver vi därför en rejäl personalförstärkning speciellt på restauranger, barer, hotell, stugbyar och campingar. Efterfrågan är speciellt stor på kockar men också servitörer och annan servicepersonal. Många jobb lediganslås redan i januari/februari och sedan tillkommer det fler under hela våren. Du hittar sommarjobben via www.ams.ax

- **Sommarjobba i Europa**

Via EURES-tjänsten kan du söka sommarjobb utomlands, till exempel till nöjesparker eller i uppgifter inom turist- och restaurangbranscher. En del av platserna lediganslås på AN-tjänsternas webbplats:

tyomarkkinatori.fi/sv/personkunder/lediga-arbetsplatser

Det är också möjligt att söka sommarjobb och praktikplatser själv via EURES-nätverket. eures.ec.europa.eu/

Länkar till sidor med information om sommarjobb:

Tyomarkkinatori.fi/sv | Jobbmarknad.fi

Österbottens AN-byrå finns på some – när du följer oss håller du dig uppdaterad i jobbsökningsärenden!

www.facebook.com/pohjanmaantepalvelut/

www.instagram.com/tepalvelutpoh/

twitter.com/TEpalvelutPOH

<https://www.linkedin.com/company/te-services-ostrobothnia/>

www.ostro.chamber.fi/sv/handelskammaren/anstallunga-2/ Österbottens handelskammars kampanj #anstallunga utmanar alla företag i Österbotten och Mellersta Österbotten att anställa sommarjobbare i sommar.

www.kesaduuni.org/ På Ansvarsfullt sommarjobb -sidorna hittar du sommarjobbplatser och många tips för ansökan om sommarjobb. (på finska)

www.nordjobb.org/sv/ Nordjobb förmedlar säsongjobb, bostad samt kultur- och fritidsprogram till unga mellan 18 och 30 år.

eures.ec.europa.eu/ European Employment Services (EURES) är ett europeiskt samarbetsnätverk mellan Europeiska kommissionen, Europeiska arbetsmyndigheten (ELA) samt nationella offentliga och andra erkända arbetstjänster i alla EU länderna, Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

www.maailmalle.net/sv Utbildningsstyrelsens sidor, där hittar du opartisk och omfattande information om studier, arbetspraktik, volontärarbete och ungdomsutbyte utomlands.

Kom ihåg när du börjar sommarjobba!

- arbetsavtal
- lönespecifikation
- skattekort
- arbetsintyg
- semesterersättning

Läs mera:

tyosuojelu.fi/web/sv/anstallningsforhallande/ung-arbetstagare & tyosuojelu.fi/web/sv

